

HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talous- arvioksi vuodelle 2025

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaoston
kuuleminen

Paavo Syrjö, INFRA ry
8.10.2024

Toimintaympäristö ja vallitseva taloudellinen tilanne huomioon ottaen INFRA ry on kohtuullisen tyytyväinen talousarvioesityksen liikennemäärärahojen tasoon.

Korjausvelan kasvun pysäyttämiseen satsataan kehittämisinvestointeja unohtamatta

- Korjausvelkapotista +200 milj. € perusväylänpitoon.
- Yhdessä kuluvan vuoden määrärahalisäyksen (+250 milj. €) kanssa empiiristä evidenssiä on lupa odottaa päällystyskauden 2025 jälkeen.
- Hallitusohjelman liitteen E ja Liikenne 12 -suunnitelman investointiohjelman hankkeita edistetään määrätietoisesti.
 - Valtuuksia myönnetty hyvin, määrärahat vuodelle 2025 jäävät vielä pieniksi.
 - Hallituksen tahtotila tulee kuitenkin selväksi.

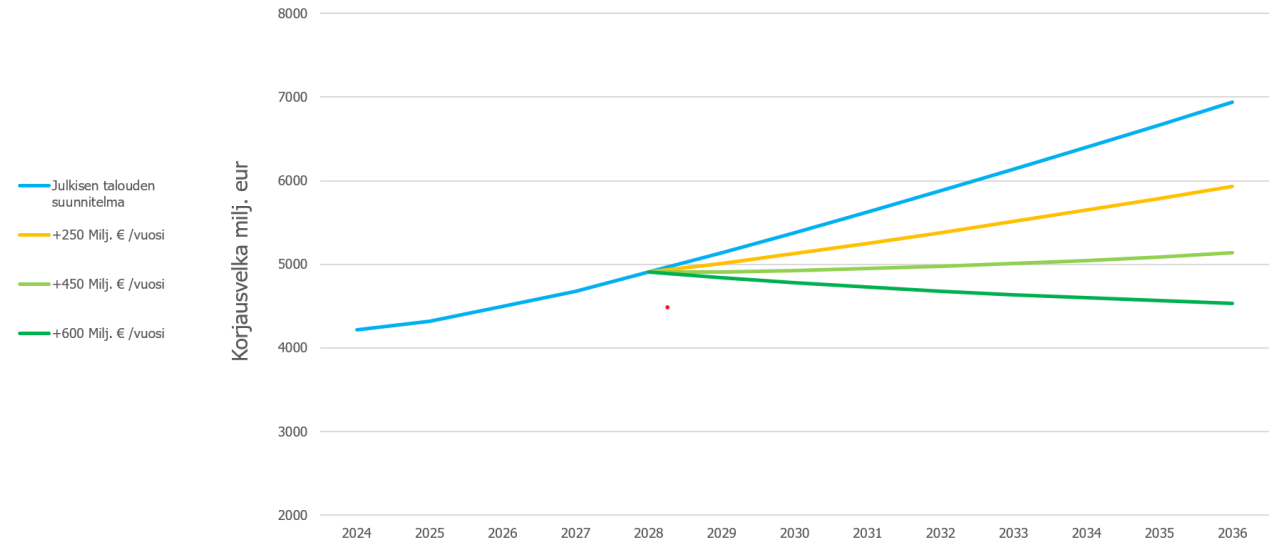

Liikenteen rahoituksessa tarvitaan evoluution rinnalle myös revoluitiota - Evoluutio

Evoluutio

- **Perusväylänpidon** rahoitus budjetista.
 - Korjausvelan pysäyttäminen edellyttää satojen miljoonien eurojen lisäsatsausta julkisen talouden suunnitelmaan (JTS) verrattuna.
 - Maanteiden päällystäminen, sillat, radat...
- **Kehittämisinvestointien** rahoitus budjetista.
 - Yhteysvälien nopeuttaminen, liikenneturvallisuuden parantaminen, hiilijalanjäljen pienentäminen, ...
 - Kehittämisinvestointeihin puoli miljardia euroa vuodessa.
 - "Suomi nelikaistaiseksi ja kaksiraiteiseksi".

Väylien korjausvelan kehitys perusväylänpidon eri rahoitusvaihtoehdoilla

Liikenteen rahoituksessa tarvitaan evoluution rinnalle myös revoluitiota - Revoluutio

Revoluutio

- **Tulevaisuusinvestointien** avulla Suomi liitetään logistisesti länteen, varmistetaan huoltovarmuus, yritysten toimintavarmuus ja kansantalouden kilpailukyky, jotka kaikki ovat vahvasti riippuvaisia vientiteollisuuden kuljetusreiteistä.
- Tulevaisuusinvestointien rahoittamiseen tarvitaan budjettirahan rinnalle esimerkiksi vierasta pääomaa ja rahoitusta EU:lta.
- Benchmark - Juutinrauman sillan ylittäminen maksaa noin 60 € (henkilöauto) / 214 € (täysperävaunu).
<https://www.oresundsbron.com/da/priser>
 - Kuinka paljon yksityishenkilö / yritys olisi valmis maksamaan siltamaksua esim. Vaasasta Uumajaan?

Väyläala tarvitsee mittavan t&k-ohjelman

- Innovaatioilla on mahdollista saada lisätehoja väylänpitoon.
- Toimintaympäristö on muuttunut – myös väylänpidon toimintatapojen on muututtava mukana.
- INFRA ry esittää väyläalalle laajaa t&k-ohjelmaa.
 - "7 vuoden ohjelma, 5 milj. € vuodessa".
 - Väylävirasto yhdessä alan toimijoiden kanssa.
- Hallituksen talousarvioesitys 23.9.2024
"Määrärahasta käytetään arviolta 5 milj. euroa tutkimus- ja kehittämistoimintaan."

Kuva: Vesa Järvisen (A-Insinöörit Oy) esitys Maarakennuspäivässä 2024

MAKU-indeksiä ei saa lakkauttaa

- Maarakennuskustannusindeksiä (MAKU) on esitetty karsittavaksi tilastotuotannosta.
 - Julkiset hankinnat (esim. Väylävirastolla) ovat usein pitkäaikaisia, jopa seitsemän vuoden mittaisia ja ne on pääosin sidottu MAKU-indeksiin.
 - Viimeisen reilun neljän vuoden aikana MAKU-indeksi on noussut yli 23 % ja päällysteet -osaindeksi lähes 31 %.
 - Kuka ottaa kantaakseen riskin ja seuraukset kustannusnoustuista, jos indeksiä ei enää ole?
 - Urakoitsija hinnoittelee riskin tarjoukseen -> valtio joutuu maksamaan kovaa ylihintaa.
 - Urakoitsija ottaa itse riskin -> ajautuu konkurssiin kustannusten noustua.
- => Kumpikaan ei ole hyvä veronmaksajan kannalta.

Indeksikehitys 01/2020 - 08/2024

Maarakennuskustannusindeksi kokonaisindeksi, maarakenteet ja päällysteet.

